

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
(ΟΜΑΔΑ Α΄)**

**ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΟΜΑΔΑ Β΄)**

ΣΑΒΒΑΤΟ 5 ΙΟΥΝΙΟΥ 2010

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ II
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

1^η ΟΜΑΔΑ

ΘΕΜΑ Α.

Α1. Για τις παρακάτω προτάσεις του θέματος να γράψετε στο τετράδιό σας το γράμμα της καθεμιάς και δίπλα σε κάθε γράμμα τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, και **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

1. Οι εμπορικές τράπεζες για να καλύψουν το κόστος λειτουργίας τους (μισθούς υπαλλήλων, ενοίκια, ηλεκτρικό ρεύμα, τόκους καταθέσεων κτλ.) και να έχουν κέρδος, χορηγούν δάνεια με μεγαλύτερο επιτόκιο από αυτό των καταθέσεων.
2. Χρήμα είναι οτιδήποτε γίνεται γενικά αποδεκτό ως μέσο ανταλλαγής από τα άτομα μιας κοινωνίας.
3. Ο πληθωρισμός αυξάνει την αξία των αποταμιεύσεων.
4. Η κατάσταση του προϋπολογισμού είναι ανεξάρτητη από τη γενική οικονομική συγκυρία και από την οικονομική πολιτική που η κυβέρνηση θέλει να εφαρμόσει.
5. Το πραγματικό κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. δίνει το προϊόν που θα αντιστοιχούσε σε κάθε κάτοικο μιας οικονομίας, αν η διανομή του ήταν ίση.

Μονάδες 15

Α2. Για τις παρακάτω προτάσεις του θέματος να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Το μέγεθος των φόρων που εισπράττει το δημόσιο εξαρτάται από:
α. Το φορολογικό συντελεστή

ΤΕΛΟΣ 1ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

- β. Το εισόδημα των ατόμων
 - γ. Την περιουσία των ατόμων
 - δ. Τις δαπάνες των ατόμων
 - ε. Όλα τα παραπάνω.
2. Οι οικονομικοί κύκλοι:
- α. Έχουν την ίδια ένταση
 - β. Έχουν την ίδια διάρκεια
 - γ. Επαναλαμβάνονται
 - δ. Έχουν το ίδιο μέγεθος.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β.

- B1.** Πού οφείλεται η διαφορά ως προς τη μέθοδο μεταξύ μικροοικονομικής και μακροοικονομικής ανάλυσης;

Μονάδες 4

- B2.** Να αναφέρετε τις βασικές οικονομικές λειτουργίες του κράτους.

Μονάδες 12

- B3.** Να αναφέρετε τη διάκριση των φόρων με κριτήριο τη φορολογική βάση του φόρου.

Μονάδες 9

2^η ΟΜΑΔΑ

ΘΕΜΑ Γ.

- Γ1.** Ποιες είναι οι τρεις βασικές οικονομικές συνέπειες της ανεργίας;

Μονάδες 9

- Γ2.** Να περιγράψετε τη ανεργία τριβής.

Μονάδες 16

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ΘΕΜΑ Δ.

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας μιας υποθετικής οικονομίας, η οποία παράγει ένα μόνο προϊόν. Έτος βάσης για τον υπολογισμό του Α.Ε.Π. είναι το 2008.

Έτη	Ποσότητα (κιλά)	Τιμή (ευρώ)	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές (σε ευρώ)	Δείκτης τιμών %	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές σε ευρώ
2006	50	6			
2007	60	8			
2008	80	10			
2009	100	12			

Να χρησιμοποιήσετε τα δεδομένα του πίνακα και να απαντήσετε στο τετράδιό σας στα παρακάτω ερωτήματα, αναγράφοντας τους σχετικούς υπολογισμούς:

Δ1. Να υπολογίσετε το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν σε τρέχουσες τιμές για όλα τα έτη.

Μονάδες 4

Δ2. Να υπολογίσετε το Δείκτη Τιμών επί τοις εκατό (%) για όλα τα έτη.

Μονάδες 4

Δ3. Να υπολογίσετε το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν σε σταθερές τιμές για όλα τα έτη, με τη χρησιμοποίηση του Δείκτη Τιμών.

Μονάδες 4

Δ4. Να βρεθεί η πραγματική και στη συνέχεια η πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος μεταξύ των ετών 2008 και 2009 σε σταθερές τιμές 2008.

Μονάδες 13

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε **μόνον** τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνον** με μπλε ή **μόνον** με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη επιστημονικά είναι αποδεκτή.
6. Να μη χρησιμοποιήσετε το χαρτί μιλιμετρέ.
7. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
8. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 4ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
(ΟΜΑΔΑ Α')**

**ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΟΜΑΔΑ Β')**

ΤΡΙΤΗ 31 ΜΑΪΟΥ 2011

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ II
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

1^η ΟΜΑΔΑ

ΘΕΜΑ Α

- Α1.** Για τις παρακάτω προτάσεις του θέματος να γράψετε στο τετράδιό σας το γράμμα της καθεμιάς και δίπλα σε κάθε γράμμα τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, και **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.
- α.** Μια διάκριση των δαπανών του δημόσιου τομέα είναι σε δαπάνες για προϊόντα και υπηρεσίες και σε μεταβιβαστικές πληρωμές.
 - β.** Το ΑΕΠ είναι ποιοτικός και όχι ποσοτικός δείκτης.
 - γ.** Το εργατικό δυναμικό μιας χώρας περιλαμβάνει και τους άνεργους της.
 - δ.** Στις καταθέσεις όψεως και ταμιευτηρίου το επιτόκιο είναι μεγαλύτερο από αυτό των καταθέσεων επί προθεσμία.
 - ε.** Ενδιάμεσα αγαθά είναι αυτά που αγοράζονται για τελική χρήση και όχι για περαιτέρω επεξεργασία.

Μονάδες 15

- Α2.** Για τις παρακάτω προτάσεις του θέματος να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.
- 1.** Τα μέτρα επαγγελματικής κατάρτισης και επανεκπαίδευσης έχουν στόχο τη μείωση:
 - α.** Της εποχιακής ανεργίας
 - β.** Της ανεργίας τριβής
 - γ.** Της διαρθρωτικής ανεργίας
 - δ.** Της ανεργίας ανεπαρκούς ζήτησης.

ΤΕΛΟΣ 1ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

2. Αν η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση και η ανεργία είναι αυξημένη, τότε ο κρατικός προϋπολογισμός πρέπει να είναι:

- α. Πλεονασματικός
- β. Ελλειμματικός
- γ. Ισοσκελισμένος.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

- B1.** Να περιγράψετε τις επιπτώσεις του πληθωρισμού στους αποταμιευτές.

Μονάδες 5

- B2.** Να ορίσετε το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) και να εξηγήσετε τη χρήση του όρου «Εγχώριο» δίνοντας και ένα σχετικό παράδειγμα.

Μονάδες 8

- B3.** Να περιγράψετε τους δύο σοβαρούς περιορισμούς στις δανειοδοτήσεις των εμπορικών τραπεζών (δεν απαιτείται παράδειγμα).

Μονάδες 12

2^η ΟΜΑΔΑ

ΘΕΜΑ Γ

- Γ1.** Πώς ονομάζονται τα αγαθά για τα οποία δεν ισχύει η αρχή του αποκλεισμού και ποια είναι η αξία των συγκεκριμένων αγαθών για την κοινωνία;

Μονάδες 5

- Γ2.** Να περιγράψετε τη φάση της ύφεσης του οικονομικού κύκλου.

Μονάδες 10

- Γ3.** Να περιγράψετε τον πληθωρισμό ζήτησης.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Δ

Μια υποθετική οικονομία παράγει το έτος 2010 μόνο δύο αγαθά, το Α και το Β, τα οποία ακολουθούν τέσσερα στάδια παραγωγής σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα.

	Προϊόν Α		Προϊόν Β	
Στάδια παραγωγής	Αξία πώλησης σε ευρώ	Προστιθέμενη αξία σε ευρώ	Αξία πώλησης σε ευρώ	Προστιθέμενη αξία σε ευρώ
Στάδιο 1 ^ο	2000	;	;	1000
Στάδιο 2 ^ο	3000	;	;	1000
Στάδιο 3 ^ο	5000	;	;	2000
Στάδιο 4 ^ο	8000	;	;	1000
		8000		5000

Να χρησιμοποιήσετε τα δεδομένα του πίνακα και να απαντήσετε στο τετράδιό σας στα παρακάτω ερωτήματα, αναγράφοντας τους σχετικούς υπολογισμούς:

Δ1. Να υπολογίσετε την προστιθέμενη αξία του προϊόντος Α και την αξία πώλησης του προϊόντος Β σε όλα τα στάδια παραγωγής.

Μονάδες 8

Δ2. Να υπολογίσετε το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σε τρέχουσες τιμές της παραπάνω οικονομίας.

Μονάδες 5

Δ3. Να βρεθεί το πραγματικό ΑΕΠ (μόνο ακέραιο αριθμό), αν ο ρυθμός πληθωρισμού το έτος 2010 είναι 5%.

Μονάδες 6

Δ4. Να βρεθεί το κατά κεφαλήν πραγματικό ΑΕΠ, αν ο πληθυσμός της υποθετικής οικονομίας το έτος 2010 είναι 10.000 άτομα.

Μονάδες 6

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε **μόνον** τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνον** με μπλε ή **μόνον** με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη επιστημονικά είναι αποδεκτή.
6. Να μη χρησιμοποιήσετε το χαρτί μιλιμετρέ.
7. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
8. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
(ΟΜΑΔΑ Α΄)
ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΣΑΒΒΑΤΟ 9 ΙΟΥΝΙΟΥ 2012
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ ΙΙ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

1^η ΟΜΑΔΑ

ΘΕΜΑ Α

Α1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α.** Ο δείκτης τιμών, που χρησιμοποιείται στον υπολογισμό του Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές, εκφράζει τις μεταβολές στο γενικό επίπεδο τιμών σε σχέση με το επίπεδο τιμών του έτους βάσης.
- β.** Η χρησιμοποίηση του χρήματος μετέτρεψε τις ανταλλαγές σε συναλλαγές.
- γ.** Όταν αυξάνεται το επίπεδο τιμών, το πραγματικό εισόδημα αυξάνεται.
- δ.** Μία από τις οικονομικές συνέπειες της ανεργίας είναι η απώλεια εισοδήματος για τον άνεργο και την οικογένειά του.
- ε.** Οι φόροι εισοδήματος λέγονται και έμμεσοι φόροι.

Μονάδες 15

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

A2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς **1, 2, 3, 4, 5** από τη στήλη **A** και δίπλα το γράμμα **α, β, γ, δ, ε, στ** της στήλης **B**, που δίνει τη σωστή αντιστοίχιση.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Μικροοικονομική θεωρία	α. Ο τόκος των 100 Ευρώ σ' ένα έτος
2. Επιτόκιο	β. Εργατικό δυναμικό
3. Πραγματικό εισόδημα	γ. Θεωρία των τιμών
4. Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	δ. Χαρτονομίσματα
5. Δημόσιος δανεισμός	ε. $\frac{\text{Ονομαστικό εισόδημα}}{\text{επίπεδο τιμών}} \bullet 100$
	στ. Εξωτερικό και εσωτερικό δάνειο

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

B1. Να ορίσετε τις παρακάτω έννοιες:
φόροι, φορολογική βάση, φορολογικός συντελεστής.
(Δεν απαιτούνται παραδείγματα).

Μονάδες 12

B2. Από τις φάσεις του οικονομικού κύκλου να περιγράψετε τη φάση της κρίσης.

Μονάδες 13

2^η ΟΜΑΔΑ

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Από τα είδη της ανεργίας να περιγράψετε την εποχιακή ανεργία.

Μονάδες 8

Γ2. Να αναφέρετε, χωρίς ανάλυση, τις αδυναμίες του Α.Ε.Π. ως δείκτη οικονομικής ευημερίας.

Μονάδες 12

Γ3. Καταθέτει κάποιος 10.000 ευρώ για τρία (3) χρόνια με επιτόκιο 10%. Τι ποσό θα πάρει στο τέλος του τρίτου έτους; Δίνεται: $(1,1)^3 = 1,331$.

Μονάδες 5

ΤΕΛΟΣ 2ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΘΕΜΑ Δ

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας που αφορά την φορολογία εισοδήματος.

Ετήσιο εισόδημα (σε ευρώ)	Φορολογικός συντελεστής
0 - 10.000	0%
10.001-30.000	10%
30.001-50.000	20%
50.001 και άνω	30%

- Δ1.** Ο πολίτης Α και ο πολίτης Β δηλώνουν ετήσιο εισόδημα 25.000 ευρώ και 60.000 ευρώ αντίστοιχα. Να υπολογιστεί ο φόρος που θα πληρώσει ο καθένας, με βάση την παραπάνω κλίμακα φορολογίας εισοδήματος.

Μονάδες 12

- Δ2.** Ο καθένας από τους παραπάνω δύο πολίτες αγοράζει ένα αυτοκίνητο αξίας 10.000 ευρώ. Πληρώνει επιπλέον φόρο δαπάνης, που υπολογίζεται με φορολογικό συντελεστή 10%.

Να υπολογίσετε το φόρο δαπάνης. (Μονάδες 2)

Να υπολογίσετε το φόρο αυτό ως ποσοστό στο εισόδημα των πολιτών Α και Β. (Μονάδες 8)

Ποιο είναι το συμπέρασμά σας για την αναλογικότητα του φόρου δαπάνης ως προς το εισόδημά τους;

(Μονάδες 3)

(Το αποτέλεσμα των υπολογισμών να φτάνει μέχρι ένα (1) δεκαδικό ψηφίο).

Μονάδες 13

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε **μόνον** τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνον** με μπλε ή **μόνον** με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη επιστημονικά είναι αποδεκτή.
6. Να μη χρησιμοποιήσετε το χαρτί μιλιμετρέ.
7. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
8. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
(ΟΜΑΔΑ Α΄)
ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΔΕΥΤΕΡΑ 3 ΙΟΥΝΙΟΥ 2013
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ II
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

1^η ΟΜΑΔΑ

ΘΕΜΑ Α

- Α1.** Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.
- α.** Το Α.Ε.Π. είναι η συνολική προστιθέμενη αξία της παραγωγής όλων των οικονομικών-παραγωγικών μονάδων της οικονομίας.
 - β.** Στη φάση της κρίσης παρατηρούνται: μείωση της κατανάλωσης, στασιμότητα ή μείωση των επενδύσεων, μείωση του εισοδήματος και της απασχόλησης.
 - γ.** Το Α.Ε.Π. συμπεριλαμβάνει την αξία των αγαθών και υπηρεσιών της παραοικονομίας.
 - δ.** Όταν η Κεντρική Τράπεζα καθορίσει το ποσοστό των ρευστών διαθεσίμων στο 10%, τότε οι εμπορικές τράπεζες είναι υποχρεωμένες για κάθε 100 ευρώ που καταθέτουν οι πελάτες τους, να κρατούν στο ταμείο τους 10 ευρώ και έχουν δυνατότητα να δανείσουν τα υπόλοιπα 90 ευρώ.
 - ε.** Στο φαινόμενο του στασιμοπληθωρισμού η ανεργία και ο πληθωρισμός συνυπάρχουν.

Μονάδες 15

- A2.** Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς **1, 2, 3, 4, 5** από τη στήλη **A** και δίπλα ένα από τα γράμματα **α, β, γ, δ, ε, στ** της στήλης **B**, που δίνει τη σωστή αντιστοίχιση.

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
1. Δημόσια αγαθά	α. Επιδόματα ανεργίας, υποτροφίες
2. Κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π.	β. Έμμεσοι φόροι
3. Μεταβιβαστικές πληρωμές	γ. Εθνική άμυνα
4. Φόροι δαπάνης	δ. Καταθέσεις όψεως
5. Επιταγές	ε. Καταθέσεις ταμιευτηρίου
	στ. Δείκτης οικονομικής ευημερίας

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

- B1.** Να περιγράψετε τις τρεις (3) πηγές εσωτερικού δανεισμού του Δημοσίου.

Μονάδες 9

- B2.** Να αναπτύξετε τα μέτρα, που παίρνουν οι κυβερνήσεις για την καταπολέμηση της ανεργίας και να εξηγήσετε τους σκοπούς των μέτρων αυτών.

Μονάδες 16

2^η ΟΜΑΔΑ

ΘΕΜΑ Γ

- Γ1.** Στην αρχαιότητα χρησιμοποιούσαν διάφορα πράγματα ή ζώα ως χρήμα. Να αναφέρετε τα μειονεκτήματα, που παρουσίαζε αυτό το είδος συναλλαγής.

Μονάδες 6

- Γ2.** Να δώσετε τους ορισμούς των αναλογικών, των προοδευτικών και των αντίστροφα προοδευτικών φόρων (δεν απαιτούνται παραδείγματα). Με βάση ποιο κριτήριο γίνεται αυτή η διάκριση;

Μονάδες 11

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Γ3. Δίνεται ο παρακάτω πίνακας ενός προϊόντος, που διέρχεται από τρία στάδια επεξεργασίας:

Στάδια επεξεργασίας	Αξία πώλησης	Προστιθέμενη αξία
Πρώτο στάδιο	50	
Δεύτερο στάδιο		30
Τρίτο στάδιο		40
Σύνολο		

Αφού μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας, να συμπληρώσετε τα κενά του, κάνοντας τους σχετικούς υπολογισμούς.

Μονάδες 8

ΘΕΜΑ Δ

Δίνονται τα παρακάτω στοιχεία για μια οικονομία:

Έτη	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές	Δείκτης Τιμών (%)	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές
2011	1.000		1.000
2012			960

Για το έτος 2012 ο ρυθμός πληθωρισμού είναι 25%.

Δ1. Αφού μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας, να συμπληρώσετε τα κενά του, κάνοντας τους σχετικούς υπολογισμούς.

Μονάδες 6

Δ2. Να βρείτε την πραγματική μεταβολή και στη συνέχεια την πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του Α.Ε.Π. μεταξύ των ετών 2011 – 2012 σε σταθερές τιμές του 2012.

Μονάδες 10

Δ3. Αν ο πληθυσμός της υποθετικής οικονομίας το 2011 είναι 100 άτομα, να υπολογίσετε το κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές του 2011.

Μονάδες 3

Δ4. Αν το εργατικό δυναμικό της συγκεκριμένης οικονομίας το 2011 είναι το 80% του πληθυσμού και οι άνεργοι είναι 20 άτομα, να υπολογίσετε το ποσοστό ανεργίας.

Μονάδες 6

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας μόνον με μπλε ή μόνον με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη επιστημονικά είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
(ΟΜΑΔΑ Α΄)
ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΣΑΒΒΑΤΟ 14 ΙΟΥΝΙΟΥ 2014
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ II
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

1^η ΟΜΑΔΑ

ΘΕΜΑ Α

- Α1.** Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.
- α.** Το σφάλμα σύνθεσης συμβαίνει, όταν δεχόμαστε ότι εκείνο το οποίο ισχύει για τα άτομα, ισχύει αναγκαστικά και για το σύνολο της οικονομίας.
 - β.** Οι τραπεζικές επιταγές και τα χαρτονομίσματα αποτελούν το λεγόμενο «πλαστικό χρήμα».
 - γ.** Μία από τις βασικές οικονομικές συνέπειες της ανεργίας είναι η επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, λόγω της παροχής των επιδομάτων ανεργίας.
 - δ.** Στη φάση της ανόδου ή άνθησης, η οικονομία βρίσκεται στην κορυφή του κύκλου.
 - ε.** Αν η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση και η ανεργία είναι αυξημένη, τότε ο κρατικός προϋπολογισμός πρέπει να είναι ελλειμματικός.

Μονάδες 15

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

A2. Για τις παρακάτω προτάσεις του θέματος να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Ποιο από τα παρακάτω αποτελεί βασική οικονομική λειτουργία του κράτους;
 - α. Παροχή ορισμένου θεσμικού πλαισίου
 - β. Εξασφάλιση οικονομικής στασιμότητας
 - γ. Μείωση του εισοδήματος
 - δ. Αύξηση του δημόσιου χρέους
2. Ο πληθωρισμός ευνοεί:
 - α. Τα άτομα με σταθερά εισοδήματα
 - β. Τους μικρούς αποταμιευτές
 - γ. Τα άτομα που τα εισοδήματά τους προέρχονται από κέρδη
 - δ. Όλα τα παραπάνω

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

B1. Να αναφέρετε, επιγραμματικά, τις βασικές επιδράσεις που ασκούν οι δημόσιες δαπάνες και οι διάφορες μορφές φορολογίας στη λειτουργία της οικονομίας.

Μονάδες 15

B2. Να αναφέρετε, ονομαστικά, τις κατηγορίες καταθέσεων στις εμπορικές τράπεζες.

Μονάδες 6

B3. Να ορίσετε την έννοια «πληθωρισμός».

Μονάδες 4

2^η ΟΜΑΔΑ

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Να περιγράψετε τη διαρθρωτική ανεργία.

Μονάδες 15

Γ2. Σε μια χώρα με πληθυσμό 500.000 ατόμων, οι απασχολούμενοι είναι 300.000 άτομα και ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός είναι το 20% του συνολικού πληθυσμού. Να υπολογιστεί το ποσοστό ανεργίας.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Δ

Δίνονται τα παρακάτω στοιχεία για μια υποθετική οικονομία, που παράγει ένα μόνο αγαθό:

Έτη	Τιμή αγαθού	Ποσότητα αγαθού	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές	Δείκτης Τιμών με έτος βάσης 2012 (%)	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές με έτος βάσης 2012
2011		10	40		
2012	5			100	60
2013	6	12			

Δ1. Αφού μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας, να συμπληρώσετε τα κενά του, κάνοντας τους σχετικούς υπολογισμούς.

Μονάδες 8

Δ2. Να υπολογίσετε το ρυθμό πληθωρισμού του έτους 2012 και του έτους 2013.

Μονάδες 6

Δ3. Ποια είναι η πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του Α.Ε.Π. μεταξύ των ετών 2011 - 2012 καθώς και μεταξύ των ετών 2012 - 2013;

Μονάδες 6

Δ4. Να βρείτε την πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του Α.Ε.Π. μεταξύ των ετών 2011-2012, με έτος βάσης το 2011.

Μονάδες 5

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε **μόνον** τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα.
4. Να γράψετε τις απαντήσεις σας **μόνον** με μπλε ή **μόνον** με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.
5. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη επιστημονικά είναι αποδεκτή.
6. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
7. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
(ΟΜΑΔΑ Α΄)
ΚΑΙ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ (ΟΜΑΔΑ Β΄)
ΠΕΜΠΤΗ 4 ΙΟΥΝΙΟΥ 2015
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ II
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

1^η ΟΜΑΔΑ

ΘΕΜΑ Α

- Α1.** Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.
- α.** Η αξία όλων των κερμάτων, ως ποσοστό στη συνολική ποσότητα του χρήματος, είναι πολύ μεγάλη.
 - β.** Τα μέτρα επαγγελματικής κατάρτισης και επανεκπαίδευσης των ανέργων έχουν στόχο τη μείωση της διαρθρωτικής ανεργίας.
 - γ.** Μια διάκριση των δαπανών του δημόσιου τομέα είναι σε δαπάνες για προϊόντα και υπηρεσίες και σε μεταβιβαστικές πληρωμές.
 - δ.** Κατά τη διάρκεια ενός οικονομικού κύκλου, η μετάβαση από την κάθοδο στην άνοδο περνάει από τη φάση της ύφεσης.
 - ε.** Ο δανεισμός του δημοσίου προέρχεται μόνο από το εξωτερικό.

Μονάδες 15

A2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τους αριθμούς **1, 2, 3, 4, 5** από τη στήλη **A** και δίπλα ένα από τα γράμματα **α, β, γ, δ, ε, στ** της στήλης **B** που δίνει τη σωστή αντιστοίχιση. Σημειώνεται ότι ένα γράμμα από τη στήλη **B** θα περισσέψει.

ΣΤΗΛΗ Α		ΣΤΗΛΗ Β	
1.	Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.)	α.	Εργατικό δυναμικό
2.	Εμπορικές τράπεζες	β.	Εισόδημα-Περιουσία-Δαπάνη
3.	Φορολογική βάση	γ.	Τελικά αγαθά και υπηρεσίες
4.	Μακροοικονομική ανάλυση	δ.	Στασιμοπληθωρισμός
5.	Οικονομικά ενεργός πληθυσμός	ε.	Μεγιστοποίηση κερδών και ελαχιστοποίηση κινδύνου
		στ.	Θεωρία εθνικού εισοδήματος και απασχόλησης

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

B1. Τι είναι η **ανεργία τριβής** (μον. 3) και σε ποιους παράγοντες οφείλεται; (μον. 9)

Μονάδες 12

B2. Μία από τις βασικές οικονομικές λειτουργίες του Κράτους είναι η αναδιανομή του εισοδήματος. Να αναφέρετε τρία (3) μέτρα που παίρνει το Κράτος στο πλαίσιο αυτής της λειτουργίας.

Μονάδες 6

B3. Τι είναι **κρατικός προϋπολογισμός** (μον. 4) και ποιες είναι οι τρεις (3) μορφές που μπορεί να πάρει με κριτήριο τη σχέση δαπανών και εσόδων; (μον. 3)

Μονάδες 7

2^η ΟΜΑΔΑ

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Ένα άτομο Α κάνει κατάθεση όψεως σε μία εμπορική τράπεζα 10.000€. Από τα χρήματα αυτά η τράπεζα δανειοδοτεί το άτομο Β, που με τη σειρά του ανοίγει λογαριασμό όψεως στην ίδια τράπεζα. Από την

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

κατάθεση όψεως του Β η τράπεζα δανειοδοτεί το άτομο Γ, το οποίο καταθέτει, στην ίδια τράπεζα, όλο το ποσό σε λογαριασμό ταμιευτηρίου.

α) Αν το ποσοστό των ρευστών διαθεσίμων είναι 10%, ποια είναι η ποσότητα χρήματος που δημιουργήσε η εμπορική τράπεζα; (μον. 7)

β) Αν το ποσοστό των ρευστών διαθεσίμων αυξηθεί σε 20%, πόσο θα μειωθεί η ποσότητα του χρήματος που θα δημιουργηθεί από την τράπεζα; (μον. 8)

Μονάδες 15

Γ2. Να αναφέρετε ονομαστικά τις βασικές λειτουργίες του χρήματος.

Μονάδες 6

Γ3. Να γράψετε τον τύπο του ανατοκισμού.

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ Δ

Δίνονται τα παρακάτω στοιχεία για μία υποθετική οικονομία που παράγει ένα μόνο αγαθό:

Έτη	Τιμή αγαθού	Ποσότητα αγαθού	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές	Δείκτης τιμών με έτος βάσης 2013 (%)	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές με έτος βάσης 2013	Εργατικό δυναμικό	Άνεργοι	Ποσοστό ανεργίας
2013	10		1200			400	40	
2014	12	180				500		6%

Το έτος βάσης είναι το 2013. Εάν γνωρίζουμε ότι μεταξύ των ετών 2013-2014 το ποσοστό αύξησης των τιμών είναι 20%, ζητούνται τα εξής:

Δ1. Αφού μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας, να συμπληρώσετε τα κενά του κάνοντάς τους σχετικούς υπολογισμούς.

Μονάδες 8

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

- Δ2.** Αν ο πληθυσμός το 2013 είναι 600 άτομα και το 2014 720 άτομα, να υπολογίσετε το κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π. για κάθε ένα από τα δύο έτη.

Μονάδες 6

- Δ3.** Να υπολογίσετε τον αριθμό των απασχολούμενων κατά τα έτη 2013 και 2014.

Μονάδες 4

- Δ4.** Να βρεθεί η πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του Α.Ε.Π. (μον. 4) και η ποσοστιαία μεταβολή του κατά κεφαλήν πραγματικού Α.Ε.Π. μεταξύ των ετών 2013-2014 σε σταθερές τιμές του 2013. (μον. 3)

Μονάδες 7

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα, **μόνο με μπλε ή μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης**.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 4ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Γ' ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 26 ΜΑΪΟΥ 2016**

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

1^η ΟΜΑΔΑ

ΘΕΜΑ Α

- Α1.** Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.
- α.** Στο οικονομικό κύκλωμα οι ροές είναι συνεχείς, δηλαδή συμβαίνουν σε κάθε χρονική στιγμή.
 - β.** Στο Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) η χρησιμοποίηση του όρου «εγχώριο» έχει σημασία, γιατί η παραγωγή πρέπει να γίνεται μέσα στην επικράτεια της χώρας από μόνιμους κατοίκους της χώρας αυτής.
 - γ.** Η χρησιμοποίηση του χρήματος μετέτρεψε τις ανταλλαγές σε συναλλαγές.
 - δ.** Στα δάνεια που χορηγούνται από τις Τράπεζες, προκειμένου να μεγιστοποιήσουν τα κέρδη τους, δεν υπάρχουν σοβαροί περιορισμοί.
 - ε.** Το πραγματικό εισόδημα ενός ατόμου δίνεται από τη σχέση:
$$\text{πραγματικό εισόδημα} = \frac{\text{επίπεδο τιμών}}{\text{ονομαστικό εισόδημα}} \cdot 100$$

Μονάδες 15

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Γ' ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

A2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό καθεμίας από τις παρακάτω προτάσεις και δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Τα δημοσιονομικά και νομισματικά μέτρα αποβλέπουν στη μείωση της:

α. εποχιακής ανεργίας

β. ανεργίας τριβής

γ. διαρθρωτικής ανεργίας

δ. ανεργίας ανεπαρκούς ζήτησης

2. Η φάση της ύφεσης στη διάρκεια ενός οικονομικού κύκλου χαρακτηρίζεται από:

α. εκτεταμένη ανεργία

β. αύξηση της απασχόλησης

γ. ευνοϊκό κλίμα για επενδύσεις

δ. υψηλά κέρδη των επιχειρήσεων

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

B1. Να αναπτύξετε τους βασικούς λόγους που συντελούν στον πολλαπλασιασμό και στην εξέλιξη των αναγκών.

Μονάδες 16

B2. Να δώσετε τους ορισμούς των συντελεστών παραγωγής «εργασία», «έδαφος» και «κεφάλαιο».

Μονάδες 9

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Γ' ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

2^η ΟΜΑΔΑ

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Ποια είναι τα είδη του χρήματος (ονομαστικά).

Μονάδες 4

Γ2. Να αναπτύξετε τις τρεις βασικές οικονομικές συνέπειες της ανεργίας.

Μονάδες 9

Γ3. Από τις βασικές οικονομικές λειτουργίες του κράτους να αναπτύξετε τα Δημόσια Αγαθά.

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Δ

Δίνονται τα παρακάτω στοιχεία για μια υποθετική οικονομία που παράγει δύο (2) μόνο αγαθά, το αγαθό Α και το αγαθό Β:

Έτη	Τιμή αγαθού Α	Ποσότητα αγαθού Α	Τιμή αγαθού Β	Ποσότητα αγαθού Β	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές	Δείκτης τιμών με έτος βάσης 2004 (%)	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές με έτος βάσης 2004
2004	100	70		75	22.000	100	
2005	120		225	80		120	25.000

Δ1. Αφού μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας, να συμπληρώσετε τα κενά του δικαιολογώντας τις απαντήσεις σας.

Μονάδες 8

Δ2. Να υπολογιστεί η πραγματική μεταβολή του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (Α.Ε.Π.) μεταξύ των ετών 2004 και 2005.

Μονάδες 3

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ Γ' ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

- Δ3.** Αν ο πληθυσμός της οικονομίας το έτος 2004 είναι 1.100 άτομα, να υπολογίσετε το κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π. του έτους 2004. Αν το κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π. αυξήθηκε κατά 25% μεταξύ των ετών 2004 και 2005, να υπολογίσετε τον πληθυσμό του 2005.

Μονάδες 6

- Δ4.** Αν το 2004 ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός είναι 600 άτομα και οι απασχολούμενοι είναι 400 άτομα, να υπολογίσετε τον αριθμό των ανέργων και το ποσοστό ανεργίας.

Μονάδες 8

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα, **μόνο με μπλε ή μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης**.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 4ΗΣ ΑΠΟ 4 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 2017**

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ**

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

ΘΕΜΑ Α

Α1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α.** Το οικονομικό πρόβλημα κάθε κοινωνίας προέρχεται από τη διαφορά που υπάρχει μεταξύ του πλήθους των αναγκών, τις οποίες οι άνθρωποι επιδιώκουν να ικανοποιήσουν, και του περιορισμένου όγκου των αγαθών τα οποία υπάρχουν για την ικανοποίηση αυτών των αναγκών.
- β.** Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) συμπεριλαμβάνει την αξία των αγαθών και υπηρεσιών της παραοικονομίας.
- γ.** Όταν αυξάνεται το επίπεδο τιμών, το πραγματικό εισόδημα αυξάνεται και αντίστροφα.
- δ.** Οι τράπεζες είναι επιχειρήσεις με κύρια δραστηριότητα τη μεσολάβησή τους στην αγορά χρήματος, δηλαδή εκεί όπου το χρήμα ζητείται και προσφέρεται.
- ε.** Ο φορολογικός συντελεστής είναι το ποσό του φόρου που αντιστοιχεί σε κάθε μονάδα της φορολογικής βάσης και εκφράζεται ως ποσοστό.

Μονάδες 15

ΤΕΛΟΣ 1ΗΣ ΑΠΟ 5 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

A2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό καθεμιάς από τις παρακάτω προτάσεις και δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Το ψυγείο που χρησιμοποιείται σε ένα κρεοπωλείο είναι:
 - α. υλικό, διαρκές, καταναλωτικό αγαθό
 - β. υλικό, καταναλωτό, κεφαλαιουχικό αγαθό
 - γ. υλικό, διαρκές, κεφαλαιουχικό αγαθό
 - δ. ελεύθερο, υλικό, καταναλωτικό αγαθό
2. Το Κατά Κεφαλήν Πραγματικό Α.Ε.Π. δίνεται από το παρακάτω πηλίκο:
 - α. $\frac{\text{Πληθυσμός}}{\text{Πραγματικό Α.Ε.Π.}}$
 - β. $\frac{\text{Πραγματικό Α.Ε.Π.}}{\text{Πληθυσμός}}$
 - γ. $\frac{\text{Πραγματικό Α.Ε.Π.}}{\text{Δείκτης τιμών έτους}}$
 - δ. $\frac{\text{Ονομαστικό Α.Ε.Π.}}{\text{Πληθυσμός}}$

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

B1. Η ανεργία τριβής και η διαρθρωτική ανεργία οφείλονται σε διαφορετικούς λόγους. Αφού καταγράψετε τους λόγους στους οποίους οφείλεται η καθεμιά (μον. 12), να αναφέρετε τις βασικές οικονομικές συνέπειες της ανεργίας (μον. 6) και στη συνέχεια να αναλύσετε τα σοβαρά κοινωνικά προβλήματα που αυτή δημιουργεί (μον. 7).

Μονάδες 25

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

ΘΕΜΑ Γ

Μια οικονομία παράγει δύο αγαθά X και Ψ και απασχολεί όλους τους παραγωγικούς συντελεστές με δεδομένη τεχνολογία, όπως στον πίνακα:

Συνδυασμοί	Αγαθό X	Αγαθό Ψ
A	0	500
B	100	300
Γ	150	150
Δ	180	0

Γ1. Με βάση τα δεδομένα του προηγούμενου πίνακα να κατασκευάσετε την Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων (ΚΠΔ) της οικονομίας.

Μονάδες 4

Γ2. Να βρείτε το κόστος ευκαιρίας του αγαθού X σε όρους του αγαθού Ψ και να εξηγήσετε γιατί το κόστος ευκαιρίας είναι αυξανόμενο.

Μονάδες 8

Γ3. Με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας να εξετάσετε (υπολογιστικά) αν ο καθένας από τους παρακάτω συνδυασμούς $K(X=80, \Psi=400)$ και $\Lambda(X=160, \Psi=50)$ είναι εφικτός, μέγιστος ή ανέφικτος.

Μονάδες 8

Γ4. Να υπολογίσετε πόσες μονάδες του αγαθού X πρέπει να θυσιαστούν για να παραχθούν οι πρώτες 180 μονάδες του αγαθού Ψ.

Μονάδες 5

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

ΘΕΜΑ Δ

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας που αφορά τη φορολογία εισοδήματος:

Ετήσιο Εισόδημα (σε ευρώ)	Φορολογικός Συντελεστής
0-10.000	0%
10.001-20.000	10%
20.001-40.000	20%
40.001 και άνω	30%

Δ1. Ο πολίτης Α δήλωσε ετήσιο εισόδημα 50.000 ευρώ. Να υπολογίσετε το φόρο που θα πληρώσει με βάση την παραπάνω κλίμακα εισοδήματος.

Μονάδες 8

Δ2. Ο πολίτης Β, σύμφωνα με το ετήσιο εισόδημά του, πλήρωσε φόρο 2.000 ευρώ με βάση την παραπάνω κλίμακα εισοδήματος. Να υπολογίσετε το εισόδημα που δήλωσε.

Μονάδες 6

Δ3. Καθένας από τους παραπάνω δύο πολίτες αγοράζει ένα αυτοκίνητο αξίας 12.000 ευρώ. Πληρώνει επιπλέον φόρο δαπάνης που υπολογίζεται με φορολογικό συντελεστή 10%.

α) Να υπολογίσετε το φόρο δαπάνης (μον. 2).

β) Να υπολογίσετε το φόρο δαπάνης ως ποσοστό στο εισόδημα των πολιτών Α και Β (μον. 4).

γ) Με βάση τα προηγούμενα αποτελέσματα ποιο είναι το συμπέρασμά σας για την αναλογικότητα του φόρου δαπάνης ως προς το εισόδημα των πολιτών Α και Β (μον. 5).

Μονάδες 11

ΑΡΧΗ 5ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & Δ΄ ΤΑΞΗΣ ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα, **μόνο με μπλε ή μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης**.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ - Δ' ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ - ΑΥΤΟΤΕΛΩΝ ΕΙΔΙΚΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ
& ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΣΥΝΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΣΑΒΒΑΤΟ 16 ΙΟΥΝΙΟΥ 2018**

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ (Α.Ο.Θ.)**

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

ΘΕΜΑ Α

Α1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α.** Η λήψη των αποφάσεων των οικονομούντων ατόμων βασίζεται στις προσδοκίες που τα άτομα διαμορφώνουν για τα αποτελέσματα των πράξεών τους.
- β.** Το Α.Ε.Π. περιλαμβάνει την αξία της παραγωγής που αφορά την ιδιοκατανάλωση.
- γ.** Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός αποτελεί το εργατικό δυναμικό της οικονομίας και περιλαμβάνει τα άτομα που είναι ικανά προς εργασία και ταυτόχρονα θέλουν να εργαστούν.
- δ.** Ο φόρος που επιβάλλεται στη βενζίνη είναι άμεσος φόρος.
- ε.** Η αρχή του αποκλεισμού ισχύει για τα δημόσια αγαθά.

Μονάδες 15

A2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό καθεμιάς από τις παρακάτω προτάσεις και, δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

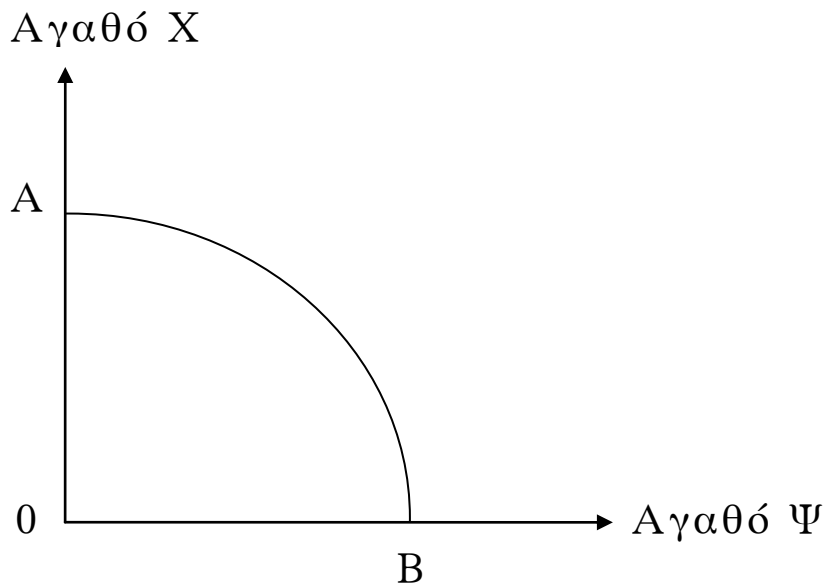
1. Καταναλωτά αγαθά είναι εκείνα που:
 - α. χρησιμοποιούνται για την άμεση ικανοποίηση των αναγκών των ανθρώπων.
 - β. μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο μια φορά για το σκοπό για τον οποίο έχουν παραχθεί.
 - γ. μπορούν να χρησιμοποιηθούν πολλές φορές για τον ίδιο σκοπό, χωρίς να μεταβληθεί η φυσική τους υπόσταση.
 - δ. χρησιμοποιούνται στην παραγωγική διαδικασία από την οποία παράγονται άλλα αγαθά.

2. Η ανεργία που οφείλεται στην αδυναμία της αγοράς εργασίας να απορροφήσει άμεσα ανέργους, παρότι υπάρχουν κενές θέσεις εργασίας για τις οποίες οι άνεργοι έχουν τα απαραίτητα προσόντα και επαγγελματική εξειδίκευση, ονομάζεται:
 - α. ανεργία ανεπαρκούς ζήτησης
 - β. εποχιακή ανεργία
 - γ. διαρθρωτική ανεργία
 - δ. ανεργία τριβής

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

B1. Μια υποθετική οικονομία που απασχολεί αποδοτικά όλους τους παραγωγικούς συντελεστές και με δεδομένη την τεχνολογία παραγωγής παράγει δύο μόνο αγαθά, το αγαθό Χ και το αγαθό Ψ. Οι παραγωγικές δυνατότητες της οικονομίας απεικονίζονται στο παρακάτω διάγραμμα:

Για καθεμιά από τις παρακάτω περιπτώσεις να δείξετε διαγραμματικά τη μετατόπιση της Καμπύλης Παραγωγικών Δυνατοτήτων (Κ.Π.Δ.), όπου απαιτείται, και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας:

- α. βελτίωση της τεχνολογίας στην παραγωγή του αγαθού Χ και του αγαθού Ψ.
- β. κατασκευή νέων λιμανιών και αεροδρομίων στη χώρα.
- γ. εμφάνιση ανεργίας στη χώρα.
- δ. βελτίωση της τεχνολογίας στην παραγωγή μόνο του αγαθού Χ, η οποία οδηγεί σε αύξηση της παραγωγής του.
- ε. μείωση εργατικού δυναμικού της χώρας.

[Για καθεμιά από τις περιπτώσεις να γίνει ξεχωριστό διάγραμμα στο οποίο θα απεικονίζεται και η αρχική Κ.Π.Δ.]

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Γ

- Γ1.** Ένας εργαζόμενος, το 2008, είχε μηνιαίο μισθό 1.000 ευρώ. Την επόμενη χρονιά ο μηνιαίος μισθός του αυξήθηκε κατά 4,5%, ενώ το επίπεδο τιμών αυξήθηκε κατά 10% σε σχέση με το 2008.

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

- α. Να υπολογίσετε τον πραγματικό μηνιαίο μισθό του το 2009. (μον. 9)
- β. Να υπολογίσετε το ύψος του ονομαστικού μηνιαίου μισθού του το 2009, ώστε να διατηρηθεί ο πραγματικός μηνιαίος μισθός του στα 1.000 ευρώ. (μον. 6)

Μονάδες 15

- Γ2. Να περιγράψετε τις συνέπειες του πληθωρισμού στα άτομα των οποίων τα χρηματικά εισοδήματα είναι σταθερά (δεν απαιτείται η αναφορά στην Αυτόματη Τιμαριθμική Αναπροσαρμογή).

Μονάδες 6

- Γ3. Να περιγράψετε τις επιπτώσεις του πληθωρισμού στους αποταμιευτές.

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ Δ

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας για μια υποθετική οικονομία, η οποία παράγει ένα μόνο προϊόν.

Έτη	Ποσότητα (κιλά)	Τιμή (ευρώ/κιλό)
2008	500	8
2009	600	9
2010	800	10
2011	1.000	11

Να χρησιμοποιήσετε τα δεδομένα του πίνακα και να απαντήσετε στο τετράδιό σας στα παρακάτω ερωτήματα, αναγράφοντας τους σχετικούς υπολογισμούς.

- Δ1. Να υπολογίσετε το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) σε τρέχουσες τιμές για όλα τα έτη.

Μονάδες 4

- Δ2. Να υπολογίσετε το Δείκτη Τιμών (%) για όλα τα έτη, με έτος βάσης το 2010.

Μονάδες 4

Δ3. Να υπολογίσετε το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) σε σταθερές τιμές για όλα τα έτη, με έτος βάσης το 2010.

Μονάδες 4

Δ4. Να υπολογίσετε την πραγματική μεταβολή και την πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (Α.Ε.Π.) μεταξύ των ετών 2010 και 2011 σε σταθερές τιμές του 2010.

Μονάδες 13

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα, **μόνο με μπλε ή μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης**.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ - ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΣΑΒΒΑΤΟ 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 2019**

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ (Α.Ο.Θ.)**

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

ΘΕΜΑ Α

Α1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α.** Ένα στρέμμα γης, όσο παραμένει ακαλλιέργητο, είναι εν δυνάμει συντελεστής παραγωγής.
- β.** Ο όρος «θεωρία των τιμών» χρησιμοποιείται αντί του όρου «μακροοικονομική ανάλυση».
- γ.** Οι εμπορικές τράπεζες επιδιώκουν ταυτόχρονα τη μεγιστοποίηση των κερδών τους και την ελαχιστοποίηση του κινδύνου που αναλαμβάνουν.
- δ.** Στη φάση της κρίσης του οικονομικού κύκλου, η αύξηση της παραγωγής γίνεται δυσκολότερη, το κόστος παραγωγής αυξάνεται και η αύξηση των τιμών γενικεύεται.
- ε.** Το ονομαστικό Α.Ε.Π. αυξάνεται μόνο, όταν η ποσότητα παραγόμενων αγαθών και υπηρεσιών έχει αυξηθεί.

Μονάδες 15

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

A2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό κάθε μίας από τις παρακάτω προτάσεις και, δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Αν το κόστος ευκαιρίας του αγαθού X σε όρους του αγαθού Ψ είναι 2, αυτό σημαίνει ότι:

- α.** Για να παραχθούν δύο μονάδες του αγαθού Ψ, πρέπει να θυσιαστούν δύο μονάδες του αγαθού X.
- β.** Για να παραχθούν δύο μονάδες του αγαθού X, πρέπει να θυσιαστούν δύο μονάδες του αγαθού Ψ.
- γ.** Για να παραχθεί μία μονάδα του αγαθού X, πρέπει να θυσιαστούν δύο μονάδες του αγαθού Ψ.
- δ.** Για να παραχθεί μία μονάδα του αγαθού Ψ, πρέπει να θυσιαστούν δύο μονάδες του αγαθού X.

2. Να επιλέξετε ποιο από τα παρακάτω αποτελεί μεταβιβαστική πληρωμή:

- α.** δαπάνες για επενδύσεις που αυξάνουν το κεφάλαιο της οικονομίας
- β.** επιδόματα ανεργίας
- γ.** μισθοί δημοσίων υπαλλήλων
- δ.** δαπάνες για γραφική ύλη.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

B1. Η χώρα Α έχει πληθωρισμό και διανύει περίοδο χαμηλής σχετικά ζήτησης, δηλαδή ανεργίας και μείωσης των εισοδημάτων.

- α)** Να αναφέρετε ονομαστικά το είδος του πληθωρισμού που εμφανίζεται στην παραπάνω οικονομία, λαμβάνοντας υπόψη τις συγκεκριμένες οικονομικές συνθήκες (μον. 3) και να αναλύσετε τρία (3) βασικά αίτια που προκαλούν το συγκεκριμένο είδος πληθωρισμού (μον. 12).

- β) Να εξηγήσετε τι σημαίνει ρυθμός πληθωρισμού 6% (μον. 4).
- γ) Να περιγράψετε τις συνέπειες του πληθωρισμού στους αποταμιευτές (μον. 6).

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Γ

- Γ1.** Να αναφέρετε τις οικονομικές αποφάσεις που παίρνουν τα νοικοκυριά σχετικά με τη χρησιμοποίηση των εισοδημάτων τους (μον. 6) και τους παράγοντες που επηρεάζουν αυτές τις αποφάσεις (μον. 5). Ποια είναι η βασική επιδίωξη των νοικοκυριών στη λήψη των παραπάνω αποφάσεων (μον. 1);

Μονάδες 12

- Γ2.** Ο Λ, που είναι μέλος ενός νοικοκυριού, αποφασίζει να αποταμιεύσει το ποσό των 150.000 ευρώ κάνοντας κατάθεση σε λογαριασμό ταμιευτηρίου σε εμπορική τράπεζα. Η τράπεζα αυτή, αφού κρατήσει ως ρευστά διαθέσιμα το 10% της παραπάνω κατάθεσης, δανειοδοτεί με το υπόλοιπο ποσό τον επιχειρηματία Μ, ο οποίος με τη σειρά του ανοίγει λογαριασμό όψεως στην ίδια τράπεζα και καταθέτει ολόκληρο το ποσό. Από την κατάθεση όψεως του Μ, η τράπεζα κρατά το ποσοστό 10% των ρευστών διαθεσίμων και το υπόλοιπο ποσό το χορηγεί ως δάνειο στο άτομο Ν.

- α) Να υπολογίσετε την ποσότητα χρήματος που δημιούργησε η εμπορική τράπεζα από τις παραπάνω συναλλαγές (μον. 5).
- β) Αν η Κεντρική Τράπεζα αυξήσει το ποσοστό των ρευστών διαθεσίμων σε 20%, να υπολογίσετε και να σχολιάσετε τη μεταβολή στην ποσότητα του χρήματος που θα δημιουργήσει η εμπορική τράπεζα από τις παραπάνω συναλλαγές (μον. 6).

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

γ) Να αναφέρετε το λόγο για τον οποίο η Κεντρική Τράπεζα επιβάλλει στις εμπορικές τράπεζες το ποσοστό ρευστών διαθεσίμων (μον. 2).

Μονάδες 13

ΘΕΜΑ Δ

Μία υποθετική οικονομία παράγει μόνο τρία (3) αγαθά, το Α, το Β και το Γ, τα οποία ακολουθούν τέσσερα (4) στάδια παραγωγής, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

Στάδια παραγωγής	Αγαθό Α		Αγαθό Β		Αγαθό Γ	
	Αξία πώλησης (σε ευρώ)	Προστιθέμενη Αξία (σε ευρώ)	Αξία πώλησης (σε ευρώ)	Προστιθέμενη Αξία (σε ευρώ)	Αξία πώλησης (σε ευρώ)	Προστιθέμενη Αξία (σε ευρώ)
1 ^ο	70.000			80.000	50.000	
2 ^ο	120.000			30.000		30.000
3 ^ο	150.000			60.000		40.000
4 ^ο	200.000			50.000	200.000	

Δ1. Αφού αντιγράψετε τον πίνακα στο τετράδιό σας, να συμπληρώσετε τα κενά κάνοντας τους σχετικούς υπολογισμούς.

Μονάδες 15

Δ2. Να υπολογίσετε το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) σε τρέχουσες τιμές της παραπάνω υποθετικής οικονομίας (μον. 1) και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας (μον. 2).

Μονάδες 3

Δ3. Αν ο πληθυσμός της παραπάνω υποθετικής οικονομίας είναι 2.000 άτομα, ο μη οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι το 10% του πληθυσμού και οι άνεργοι είναι 360 άτομα, να υπολογίσετε:

α) το ποσοστό ανεργίας (μον. 5) και

β) τους απασχολούμενους (μον. 2).

Μονάδες 7

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα, **μόνο με μπλε ή μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης**.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ - ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΣΑΒΒΑΤΟ 20 ΙΟΥΝΙΟΥ 2020**

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ (Α.Ο.Θ.)**

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

ΘΕΜΑ Α

Α1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α.** Η ταχύτητα με την οποία επέρχεται ο κορεσμός μιας ανάγκης, είναι θέμα υποκειμενικό, δηλαδή διαφέρει από άτομο σε άτομο.
- β.** Το μέγεθος των συντελεστών παραγωγής σε μακροχρόνιες περιόδους μεταβάλλεται, αλλά βραχυχρόνια μπορούν να θεωρηθούν δεδομένοι.
- γ.** Όσο μεγαλύτερη είναι η ανισοκατανομή του εισοδήματος τόσο πιο αξιόπιστο μέτρο γίνεται το κατά κεφαλήν Α.Ε.Π., και το αντίθετο.
- δ.** Όταν η κεντρική τράπεζα καθορίσει το ποσοστό των ρευστών διαθεσίμων στο 12%, τότε οι εμπορικές τράπεζες είναι υποχρεωμένες για κάθε 100 ευρώ που καταθέτουν οι πελάτες τους, να κρατούν στο ταμείο τους 88 ευρώ και έχουν τη δυνατότητα να δανείσουν τα υπόλοιπα 12 ευρώ.
- ε.** Η χορήγηση δανείων από τις εμπορικές τράπεζες γίνεται αποκλειστικά σε ιδιώτες και σε επιχειρήσεις.

Μονάδες 15

ΤΕΛΟΣ 1ΗΣ ΑΠΟ 5 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

A2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό καθεμιάς από τις παρακάτω προτάσεις και, δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Αν η απόλυτη αξία ενός μολυβιού είναι 0,5 ευρώ και ενός τετραδίου είναι 2 ευρώ, τότε η σχετική αξία ενός τετραδίου είναι:

- α.** 1 μολύβι
- β.** 11 μολύβια
- γ.** 4 μολύβια
- δ.** 44 μολύβια

2. Ένα βιβλίο που ανήκει στη βιβλιοθήκη ενός πανεπιστημίου είναι:

- α.** υλικό, διαρκές, καταναλωτικό αγαθό
- β.** υλικό, διαρκές, κεφαλαιουχικό αγαθό
- γ.** υλικό, καταναλωτό, κεφαλαιουχικό αγαθό
- δ.** υλικό, καταναλωτό, καταναλωτικό αγαθό

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

B1. Σε πολύ παλαιότερες εποχές κάθε νοικοκυριό ήταν αναγκασμένο να παράγει σχεδόν όλα τα προϊόντα που του ήταν απαραίτητα. Οι ανταλλαγές προϊόντων μεταξύ νοικοκυριών ήταν πολύ περιορισμένες.

- α)** Τι συμβαίνει στη σύγχρονη εποχή σε σχέση με την παραγωγή και την κατανάλωση των προϊόντων (μον. 2);
- β)** Γιατί ο καταμερισμός των έργων έχει τεράστια σημασία για τη σημερινή οργάνωση της παραγωγής (μον. 3);
- γ)** Να περιγράψετε τα πλεονεκτήματα του καταμερισμού των έργων (μον. 12).

- δ) Να αναλύσετε το βασικό μειονέκτημα του καταμερισμού των έργων, δίνοντας ένα τεκμηριωμένο παράδειγμα (μον. 8).

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Γ

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας μιας υποθετικής οικονομίας, η οποία με δεδομένη τεχνολογία και απασχολώντας αποδοτικά όλους τους παραγωγικούς συντελεστές της, παράγει δύο αγαθά X και Ψ. Να λάβετε υπόψη ότι στον συνδυασμό παραγωγής Δ, όλοι οι συντελεστές παραγωγής της οικονομίας απασχολούνται στην παραγωγή του αγαθού X.

Συνδυασμοί	Αγαθό X	Αγαθό Ψ	Κόστος Ευκαιρίας Αγαθού X	Κόστος Ευκαιρίας Αγαθού Ψ
A	0	;		
			2	;
B	100	600		
			;	0,25
Γ	;	400		
			5	0,2
Δ	230	;		

- Γ1. Αφού μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας, να συμπληρώσετε τα πέντε (5) κενά του, κάνοντας τους σχετικούς υπολογισμούς.

Μονάδες 10

- Γ2. Να σχεδιάσετε στο τετράδιό σας την Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων (Κ.Π.Δ.) της παραπάνω υποθετικής οικονομίας.

Μονάδες 3

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Γ3. Με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας, να ελέγξετε υπολογιστικά αν οι συνδυασμοί $N(X=120, \Psi=500)$ και $\Pi(X=170, \Psi=350)$ είναι εφικτοί, ανέφικτοι ή μέγιστοι.

Μονάδες 4

Γ4. Να υπολογίσετε πόσες μονάδες του αγαθού Ψ θυσιάζονται, όταν οι μονάδες του αγαθού X αυξάνονται από 120 σε 200.

Μονάδες 5

Γ5. Να αναφέρετε τις περιπτώσεις στις οποίες οι ποσότητες ενός ανέφικτου συνδυασμού παραγωγής μπορούν να παραχθούν και ο συνδυασμός να γίνει μέγιστος.

Μονάδες 3

ΘΕΜΑ Δ

Μία υποθετική οικονομία παράγει μόνο δύο (2) αγαθά, το Α και το Β, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα. Έτος βάσης 2008.

Έτος	Τιμή Αγαθού Α	Ποσότητα Αγαθού Α	Τιμή Αγαθού Β	Ποσότητα Αγαθού Β	ΑΕΠ ονομαστικό	ΔT (%) έτος βάσης 2008	ΑΕΠ πραγματικό
2008	10	5	10	10	;	;	;
2009	;	9	12	10	300	150	;

Δ1. Αφού μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας, να συμπληρώσετε τα πέντε (5) κενά, κάνοντας τους σχετικούς υπολογισμούς.

Μονάδες 10

Δ2. Αν ο πληθυσμός της παραπάνω υποθετικής οικονομίας το 2009 είναι 20 άτομα, να υπολογίσετε το Κατά Κεφαλήν Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (μον. 3). Έστω ότι ο πληθυσμός της υποθετικής οικονομίας το 2009 διπλασιάζεται. Να υπολογίσετε τη μεταβολή του Κατά Κεφαλήν Πραγματικού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (μον. 4). Από τη

ΑΡΧΗ 5ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

μεταβολή αυτή τι συμπεραίνετε για την οικονομική ευημερία της υποθετικής οικονομίας (μον. 1);

Μονάδες 8

- Δ3.** Να υπολογίσετε την πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (Α.Ε.Π.) μεταξύ των ετών 2008 και 2009 σε σταθερές τιμές 2008. (στους υπολογισμούς σας να χρησιμοποιήσετε μέχρι ένα (1) δεκαδικό ψηφίο).

Μονάδες 3

- Δ4.** Έστω ότι η παραγόμενη ποσότητα του αγαθού Α το έτος 2008 αυξάνεται κατά 20% και η παραγόμενη ποσότητα του αγαθού Β το έτος 2008 μειώνεται κατά 20%. Οι τιμές του αγαθού Α και του αγαθού Β παραμένουν αμετάβλητες. Να υπολογίσετε το ονομαστικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) και το πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) σε σταθερές τιμές 2008.

Μονάδες 4

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο.**
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε καμιά άλλη σημείωση.** Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα, **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης.**
4. Κάθε επιστημονικά τεκμηριωμένη απάντηση είναι αποδεκτή. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
5. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 5ΗΣ ΑΠΟ 5 ΣΕΛΙΔΕΣ

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ - ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΣΑΒΒΑΤΟ 19 ΙΟΥΝΙΟΥ 2021**

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ (Α.Ο.Θ.)**

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

ΘΕΜΑ Α

Α1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α.** Το κύριο χαρακτηριστικό των οικονομικών αγαθών είναι ότι βρίσκονται σε περιορισμένες ποσότητες σε σχέση με τις ανάγκες που ικανοποιούν.
- β.** Ο όρος οικονομικό κύκλωμα χαρακτηρίζει το σύνολο των σχέσεων που δημιουργούνται μεταξύ των βασικών μονάδων ενός οικονομικού συστήματος.
- γ.** Το σφάλμα σύνθεσης συμβαίνει, όταν δεχόμαστε ότι εκείνο το οποίο ισχύει για τα άτομα δεν ισχύει αναγκαστικά και για το σύνολο της οικονομίας.
- δ.** Οι εμπορικές τράπεζες, για να καλύψουν το κόστος λειτουργίας τους (μισθούς υπαλλήλων, ενοίκια, ηλεκτρικό ρεύμα, τόκους καταθέσεων κ.τ.λ) και να έχουν κέρδος, χορηγούν δάνεια με μεγαλύτερο επιτόκιο από αυτό των καταθέσεων.
- ε.** Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) συμπεριλαμβάνει την αξία των αγαθών και υπηρεσιών της παροικονομίας.

Μονάδες 15

A2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό καθεμίας από τις παρακάτω προτάσεις και, δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Για την παραγωγή 80 μονάδων του αγαθού Ψ θυσιάζονται 40 μονάδες του αγαθού Χ. Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε όρους του αγαθού Χ είναι:

- α.** 0,5
- β.** 2,5
- γ.** 2
- δ.** 4

2. Το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Ε.Π.) είναι:

- α.** Η συνολική αξία των τελικών υπηρεσιών που παράγονται σε μία χώρα.
- β.** Η συνολική αξία των τελικών αγαθών που παράγονται σε μία χώρα.
- γ.** Η συνολική αξία σε χρηματικές μονάδες των τελικών αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται σε μία χώρα σε ένα έτος.
- δ.** Η συνολική αξία σε χρηματικές μονάδες των ενδιάμεσων αγαθών και υπηρεσιών που παράγονται σε μία χώρα σε ένα έτος.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

B1. α) Να περιγράψετε τη λειτουργία του χρήματος ως μονάδα μέτρησης αξίας (μον. 8) και ως μέσο διατήρησης αξιών (μον. 10).

(Να αναφέρετε από ένα παράδειγμα για καθεμία από τις παραπάνω δύο λειτουργίες του χρήματος).

β) Από τα είδη του χρήματος να περιγράψετε τις τραπεζικές επιταγές (μον. 7).

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Γ

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας μίας υποθετικής οικονομίας, η οποία παράγει ένα μόνο αγαθό. Έτος βάσης για τον υπολογισμό του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (Α.Ε.Π.) είναι το 2011.

Έτη	Ποσότητα	Τιμή	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές	Δείκτης Τιμών	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές
2010		5	100	80	
2011	30	10			
2012	40			150	400
2013		20		200	500

Γ1. Αφού μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας, να συμπληρώσετε τα κενά του, κάνοντας τους σχετικούς υπολογισμούς.

Μονάδες 9

Γ2. Να υπολογίσετε το κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π. για το έτος 2013, αν ο πληθυσμός της εν λόγω οικονομίας για το έτος 2013 ανέρχεται σε 100 άτομα.

Μονάδες 3

Γ3. Να υπολογίσετε την πραγματική μεταβολή του Α.Ε.Π. (μον. 2) και την πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του Α.Ε.Π. μεταξύ των ετών 2012 και 2013, σε σταθερές τιμές του 2011 (μον. 3).

Μονάδες 5

Γ4. Να υπολογίσετε την ποσοστιαία μεταβολή του Δείκτη Τιμών μεταξύ των ετών 2011 και 2012.

Μονάδες 4

Γ5. Να αναφέρετε πότε αυξάνεται το πραγματικό Α.Ε.Π. (μον. 1) και πότε αυξάνεται το ονομαστικό Α.Ε.Π. (μον. 3).

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ Δ

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας μίας υποθετικής οικονομίας, η οποία, με δεδομένη τεχνολογία και απασχολώντας πλήρως και αποδοτικά όλους τους παραγωγικούς συντελεστές της, παράγει δύο αγαθά X και Ψ.

Συνδυασμοί	Αγαθό X	Αγαθό Ψ	Κόστος ευκαιρίας του X σε όρους Ψ	Κόστος ευκαιρίας του Ψ σε όρους X
A	240	0		
			4	;
B	160	;		
			;	0,50
Γ	80	480		
			1	;
Δ	0	;		

- Δ1.** Αφού μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας, να συμπληρώσετε τα κενά στα οποία υπάρχουν ερωτηματικά, κάνοντας τους σχετικούς υπολογισμούς.

Μονάδες 10

- Δ2.** Πόσες μονάδες από το αγαθό X πρέπει να θυσιαστούν, για να παραχθούν οι τελευταίες 120 μονάδες του αγαθού Ψ;

Μονάδες 5

- Δ3.** Με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας να ελέγξετε υπολογιστικά αν ο συνδυασμός $\Lambda(X=60, \Psi=500)$ είναι εφικτός, ανέφικτος ή μέγιστος.

Μονάδες 3

- Δ4.** Η τεχνολογία βελτιώνεται ως προς την παραγωγή του αγαθού Ψ, με αποτέλεσμα οι παραγόμενες ποσότητες του αγαθού Ψ να αυξηθούν κατά 50%. Να κατασκευάσετε τον νέο πίνακα παραγωγικών δυνατοτήτων της υποθετικής οικονομίας (μον. 4) και την Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων (Κ.Π.Δ.) μετά την αύξηση των παραγόμενων ποσοτήτων του αγαθού Ψ (μον. 3).

Μονάδες 7

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα, **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης**.
4. Κάθε επιστημονικά τεκμηριωμένη απάντηση είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΤΡΙΤΗ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2022**

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ (Α.Ο.Θ.)**

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

ΘΕΜΑ Α

- A1.** Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.
- α.** Καταναλωτά αγαθά είναι εκείνα, που μόνο μία φορά μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον σκοπό που έχουν παραχθεί.
 - β.** Αν ένα εργοστάσιο κατασκευής ψυγείων ανήκει σε Ιταλούς επιχειρηματίες, παράγει, όμως, στη χώρα μας η παραγωγή του αποτελεί μέρος του εγχώριου προϊόντος της Ιταλίας.
 - γ.** Επιτόκιο είναι ο τόκος των 100 ευρώ σε ένα έτος.
 - δ.** Στη φάση της κρίσης (μία από τις φάσεις του οικονομικού κύκλου), η οικονομία βρίσκεται στην κορυφή του κύκλου, δηλαδή στο τελευταίο στάδιο της ανοδικής της πορείας.
 - ε.** Για τα δημόσια αγαθά, όπως η εθνική άμυνα και η δημόσια ασφάλεια, ισχύει η αρχή του αποκλεισμού.

Μονάδες 15

A2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό καθεμίας από τις παρακάτω προτάσεις και, δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Ο πολίτης «Β» που είχε ετήσιο εισόδημα 22.000 ευρώ και φορολογείται με την παρακάτω κλίμακα φόρου

Ετήσιο εισόδημα σε ευρώ	Φορολογικός συντελεστής
0-10.000	0%
10.001-20.000	5%
20.001 και άνω	15%

θα πληρώσει ετήσιο φόρο:

- α. 1000 ευρώ
- β. 820 ευρώ
- γ. 880 ευρώ
- δ. 800 ευρώ

2. Το Κατά Κεφαλήν Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) μίας χώρας προκύπτει, αν διαιρέσουμε:

- α. Το ΑΕΠ με το εργατικό δυναμικό της χώρας.
- β. Τον πληθυσμό της χώρας με το Πραγματικό ΑΕΠ ενός έτους.
- γ. Το Πραγματικό ΑΕΠ ενός έτους με τον πληθυσμό της χώρας του ίδιου έτους.
- δ. Το ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές με τον Δείκτη Τιμών έτους.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

- B1. α)** Να αναπτύξετε τους βασικούς λόγους που συντελούν στον πολλαπλασιασμό και την εξέλιξη των αναγκών.

Μονάδες 16

- β)** Από τις ιδιότητες των αναγκών να περιγράψετε την ιδιότητα του κορεσμού. (Δεν απαιτούνται παραδείγματα)

Μονάδες 9

ΘΕΜΑ Γ

Ένα άτομο «Α» κάνει κατάθεση όψεως σε μία εμπορική τράπεζα ύψους 20.000 ευρώ. Από τα χρήματα αυτά η τράπεζα δανειοδοτεί το άτομο «Β», που με τη σειρά του ανοίγει λογαριασμό όψεως στην ίδια τράπεζα.

Από την κατάθεση όψεως του «Β», η τράπεζα δανειοδοτεί το άτομο «Γ», το οποίο καταθέτει στην ίδια τράπεζα όλο το ποσό σε λογαριασμό ταμειευτηρίου.

- Γ1.** Αν το ποσοστό των ρευστών διαθεσίμων είναι 10%, ποια είναι η ποσότητα χρήματος που δημιουργήσε η εμπορική τράπεζα;

Μονάδες 8

- Γ2.** Αν το ποσοστό των ρευστών διαθεσίμων μειωθεί σε 5%, ποια είναι η νέα ποσότητα χρήματος που δημιουργείται από την εμπορική τράπεζα (μον. 8) και πόσο μεταβάλλεται η ποσότητα χρήματος που δημιουργεί η εμπορική τράπεζα; (μον. 3)

Μονάδες 11

- Γ3.** Έστω ότι το άτομο «Α» καταθέτει σε τράπεζα, ποσό 20.000 ευρώ για δύο (2) έτη, με επιτόκιο 2% και ανατοκισμό. Να υπολογίσετε το χρηματικό ποσό που θα πάρει στο τέλος του δεύτερου έτους (μον. 4) και το ποσό των τόκων που προκύπτουν από την κατάθεσή του (μον. 2).

Δίνεται : $(1,02)^2 = 1,0404$

Μονάδες 6

ΘΕΜΑ Δ

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται στοιχεία μίας υποθετικής οικονομίας για τα έτη 2019 και 2020.

Στην οικονομία αυτή παράγεται ένα μόνο αγαθό και έτος βάσης είναι το 2019.

	2019	2020
Τιμή (ευρώ)		24
Ποσότητα (μονάδες)	17.280	20.000
ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές		
Δείκτης Τιμών (%)	100	120
ΑΕΠ σε σταθερές τιμές		
Κατά Κεφαλήν Πραγματικό ΑΕΠ	360	400
Πληθυσμός (αριθμός ατόμων)	960	
Εργατικό δυναμικό (αριθμός ατόμων)	720	
Απασχολούμενοι (αριθμός ατόμων)	612	
Άνεργοι (αριθμός ατόμων)		90
Ποσοστό ανεργίας (%)		12

Δ1. Αφού μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας, να συμπληρώσετε τα κενά, κάνοντας τους αναγκαίους υπολογισμούς.

Μονάδες 10

Δ2. Να υπολογίσετε τον ρυθμό πληθωρισμού μεταξύ των ετών 2019 και 2020.

Μονάδες 6

Δ3. Να υπολογίσετε την πραγματική μεταβολή (μον. 3) και την πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του ΑΕΠ μεταξύ των ετών 2019 και 2020 σε σταθερές τιμές του 2019 (μον. 6).

(Το αποτέλεσμα των υπολογισμών να φτάνει μέχρι ένα (1) δεκαδικό ψηφίο).

Μονάδες 9

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα, **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης**.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΤΕΤΑΡΤΗ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023**

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ (Α.Ο.Θ.)

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

ΘΕΜΑ Α

- A1.** Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.
- α.** Οι αποφάσεις που καλείται να πάρει ένα νοικοκυριό παίρνονται χωριστά η κάθε μία και όχι σε συνδυασμό.
 - β.** Η βελτίωση της ποιότητας, όταν δεν εκφράζεται στην τιμή, δεν καταγράφεται στο Α.Ε.Π.
 - γ.** Το πρόβλημα ρευστότητας ισχύει μόνο για τις καταθέσεις όψεως και ταμειευτηρίου.
 - δ.** Οι καταθέσεις όψεως είναι η συνηθέστερη μορφή κατάθεσης.
 - ε.** Σε περιόδους έντονου πληθωρισμού μειώνεται η κατανάλωση και αυξάνεται η αποταμίευση.

Μονάδες 15

A2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό καθεμίας από τις παρακάτω προτάσεις και, δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Ο τύπος του ανατοκισμού είναι:

α. $K_o = K_v(1+i)^v$

β. $K_i = K_o(1+v)^v$

γ. $K_v = K_o(1+i)^v$

δ. $K_1 = K_i(1+i)^o$

2. Το Α.Ε.Π. περιλαμβάνει:

α. την αξία των αγαθών και υπηρεσιών της παραοικονομίας.

β. μόνο την αξία των τελικών προϊόντων και υπηρεσιών.

γ. την αξία της παραγωγής που αφορά την ιδιοκατανάλωση.

δ. τη σύνθεση και την κατανομή της παραγωγής.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

B1. α) Να περιγράψετε τη φάση της κρίσης του οικονομικού κύκλου (μον. 10).

β) Να περιγράψετε την εποχιακή ανεργία (μον. 7) και την ανεργία ανεπαρκούς ζήτησης (μον. 8).

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Γ

Σε μία υποθετική οικονομία, η οποία χρησιμοποιεί δεδομένη τεχνολογία και απασχολεί πλήρως και αποδοτικά (ορθολογικά) όλους τους παραγωγικούς συντελεστές της, παράγονται δύο μόνο αγαθά Φ και Ω .

Συνδυασμοί	Αγαθό Φ	Αγαθό Ω	Κόστος ευκαιρίας του Φ σε όρους Ω	Κόστος ευκαιρίας του Ω σε όρους Φ
A	0	2.000		
			;	;
B	200	;		
			;	;
Γ	500	1.200		
			;	;
Δ	;	0		

Γ1. Αφού μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παραπάνω πίνακα, να συμπληρώσετε τα οχτώ (8) κενά με το ερωτηματικό κάνοντας τους αναγκαίους υπολογισμούς. Να λάβετε υπόψη σας ότι:

- Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Φ μεταξύ των συνδυασμών Β και Γ εκφράζεται με θυσία 6 μονάδων του αγαθού Ω καθώς παράγονται 3 μονάδες του αγαθού Φ.
- Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ω μεταξύ των συνδυασμών Γ και Δ εκφράζεται με θυσία 2 μονάδων του αγαθού Φ καθώς παράγονται 8 μονάδες του αγαθού Ω.

Μονάδες 8

Γ2. Με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας να ελέγξετε, κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς, αν ο συνδυασμός $P(\Phi=150, \Omega=1.810)$ είναι εφικτός, ανέφικτος ή μέγιστος.

Μονάδες 5

Γ3. Αν η οικονομία παράγει τον μέγιστο συνδυασμό $\Lambda(\Phi=400, \Omega=1.400)$ και μειώσει την παραγωγή του Ω κατά 50%, να υπολογίσετε πόσες μονάδες θα αυξηθεί η παραγωγή του αγαθού Φ.

Μονάδες 8

Γ4. Να δώσετε τον ακριβή ορισμό της Καμπύλης Παραγωγικών Δυνατοτήτων (Κ.Π.Δ.).

Μονάδες 4

ΘΕΜΑ Δ

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η κατανομή των δημοσίων δαπανών του Κρατικού Προϋπολογισμού μίας υποθετικής οικονομίας για το 2021.

Κρατικός Προϋπολογισμός Έτους 2021	
Έσοδα	σε ευρώ
Φόροι Εισοδήματος	240.000
Φόροι Περιουσίας	320.000
Φόροι Δαπάνης	340.000
Υπόλοιπα Έσοδα	;
Σύνολο Εσόδων	;
Δαπάνες	σε ευρώ
Δαπάνες για Παιδεία	320.000
Δαπάνες για Ασφάλεια	400.000
Δαπάνες για Υγεία	380.000
Δαπάνες για Επενδύσεις	500.000
Σύνολο Δαπανών	;

Δ1. Αφού μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας, να συμπληρώσετε τα τρία (3) κενά με το ερωτηματικό κάνοντας τους κατάλληλους υπολογισμούς. Να λάβετε υπόψη σας ότι ο Κρατικός Προϋπολογισμός του 2021 είναι ελλειμματικός κατά 550.000 € και δεν υπάρχουν άλλες δαπάνες πέρα από τις παραπάνω.

Μονάδες 6

Δ2. Το 2022 οι δαπάνες για την Παιδεία αυξήθηκαν σε 352.000 €, οι δαπάνες για την Ασφάλεια και οι δαπάνες για την Υγεία μειώθηκαν στο μισό και οι δαπάνες για τις Επενδύσεις μειώθηκαν κατά 30% σε σχέση με το 2021. Τα συνολικά έσοδα αυξήθηκαν κατά 30% σε σχέση με το 2021.

Να ελέγξετε αν ο προϋπολογισμός είναι πλεονασματικός ή ελλειμματικός (μον. 1) και να υπολογίσετε το ακριβές ποσό του πλεονάσματος ή του ελλείμματος για το 2022 (μον. 6).

Μονάδες 7

Δ3. Ο πληθυσμός της υποθετικής οικονομίας το 2021 ήταν 2.000.000 άτομα. Από αυτούς το 2% ήταν μικρά παιδιά, 150.000 ήταν ασθενείς, οι στρατιώτες ήταν οι διπλάσιοι από τους ασθενείς, 250.000 ήταν οι ηλικιωμένοι, αυτοί που μπορούσαν να εργαστούν αλλά δεν ήθελαν ήταν οι μισοί από τους ηλικιωμένους και το ποσοστό ανεργίας ήταν 6%.

α. Να υπολογίσετε τον οικονομικά μη ενεργό πληθυσμό (μον. 2), τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό (μον. 2), τον αριθμό των ανέργων (μον. 2) και τον αριθμό των απασχολούμενων (μον. 2).

β. Αν το έτος 2022 στην υποθετική οικονομία το 7% των απασχολούμενων απολύθηκε, με αποτέλεσμα να αυξηθούν οι άνεργοι, να υπολογίσετε το ποσοστό ανεργίας του 2022. Τα υπόλοιπα μεγέθη παρέμειναν αμετάβλητα (μον. 4).

Μονάδες 12

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα, **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης**.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΔΕΥΤΕΡΑ 3 ΙΟΥΝΙΟΥ 2024**

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ (Α.Ο.Θ.)**

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

ΘΕΜΑ Α

A1. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

- α.** Ένας σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει την οικονομική ζωή των ανθρώπων είναι η αβεβαιότητα που υπάρχει σχετικά με τα αποτελέσματα των ενεργειών τους.
- β.** Το Α.Ε.Π. περιλαμβάνει την αξία της παραγωγής που αφορά στην ιδιοκατανάλωση, γιατί αυτή δεν γίνεται αντικείμενο αγοραπωλησίας.
- γ.** Η αξία όλων των κερμάτων ως ποσοστό στη συνολική ποσότητα του χρήματος είναι πολύ μεγάλη.
- δ.** Ο πληθωρισμός μειώνει την αξία των αποταμιεύσεων.
- ε.** Ένα βασικό και κρίσιμο μειονέκτημα των σύγχρονων οικονομιών είναι η τάση που υπάρχει στο οικονομικό σύστημα να δημιουργεί ανισότητες στη διανομή του εισοδήματος.

Μονάδες 15

A2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό καθεμίας από τις παρακάτω προτάσεις και, δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Οι καταθέσεις επί προθεσμία:
 - α. Διακινούνται με επιταγές.
 - β. Έχουν μεγαλύτερο επιτόκιο από αυτό των καταθέσεων όψεως και ταμιευτηρίου.
 - γ. Έχουν μικρότερο επιτόκιο από αυτό των καταθέσεων όψεως και ταμιευτηρίου.
 - δ. Έχουν το ίδιο επιτόκιο με τις υπόλοιπες καταθέσεις.
2. Όταν υπάρχει διαρθρωτική ανεργία, οι άνεργοι δεν μπορούν να βρουν απασχόληση:
 - α. Επειδή δεν είναι κατάλληλη η εποχή (π.χ. είναι χειμώνας και δεν υπάρχουν δουλειές).
 - β. Επειδή δεν έχουν τις κατάλληλες πληροφορίες.
 - γ. Επειδή δεν έχουν τις κατάλληλες γνώσεις και ειδικεύσεις.
 - δ. Επειδή δεν ενδιαφέρονται να εργαστούν.

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

- B1. α.** Τι χαρακτηρίζει ο όρος οικονομικό κύκλωμα (μον.2); Ποιες σχέσεις περιλαμβάνει στην απλούστερη μορφή του (μον.3) και τι δείχνει (μον.3); Να αναλύσετε τις ροές που αναπτύσσονται μεταξύ των μονάδων του (μον.10). (Δεν απαιτείται διάγραμμα).
- β.** Να περιγράψετε την έννοια της αγοράς (μον.4) και να αναφέρετε τρία (3) παραδείγματα αγορών με βάση το αντικείμενο αγοραπωλησίας τους (μον.3).

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Γ

Ο παρακάτω πίνακας αφορά τη φορολογία εισοδήματος.

Ετήσιο εισόδημα (σε €)	Φορολογικός Συντελεστής %
0 – 3.000	0
3.001 – 11.000	9
11.001 – 35.000	;
35.001 – και άνω	30

- Γ1.** Ο πολίτης Α δήλωσε ετήσιο εισόδημα 22.000 € και πλήρωσε φόρο εισοδήματος 2.920 €. Να υπολογίσετε τον φορολογικό συντελεστή που λείπει από τον παραπάνω πίνακα.

Μονάδες 7

- Γ2.** Ο πολίτης Β δήλωσε ετήσιο εισόδημα 41.000 €. Να υπολογίσετε τον φόρο που πλήρωσε.

Μονάδες 6

- Γ3.** Καθένας από τους παραπάνω δύο πολίτες αγοράζει ένα κλιματιστικό αξίας 2.000 € και πληρώνει επιπλέον φόρο δαπάνης που υπολογίζεται με φορολογικό συντελεστή 25%.

- α.** Να υπολογίσετε τον φόρο δαπάνης (μον.2) και την τελική τιμή του κλιματιστικού συμπεριλαμβανομένου του φόρου δαπάνης (μον.1).
- β.** Να υπολογίσετε τον φόρο δαπάνης ως ποσοστό στο εισόδημα των πολιτών Α και Β (μον.6).
(Το αποτέλεσμα των υπολογισμών να φτάνει μέχρι ένα δεκαδικό ψηφίο).
- γ.** Με βάση τα προηγούμενα αποτελέσματα, ποιο είναι το συμπέρασμά σας για την αναλογικότητα του φόρου δαπάνης ως προς το εισόδημά τους (μον.1);
Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας (μον.2).

Μονάδες 12

ΘΕΜΑ Δ

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας μίας υποθετικής οικονομίας για τα έτη 2022 και 2023. Ως έτος βάσης ορίζεται το 2022.

Έτος	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές (€)	Δ.Τ. (%) με βάση το έτος 2022	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές (€)	Πληθυσμός (άτομα)	Κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π.
2022	15.000			1.000	
2023			20.000		20

Αν ο Ρυθμός Πληθωρισμού την περίοδο αυτή (Ρ.Π.₂₀₂₃) είναι 10%:

Δ1. Αφού μεταφέρετε τον πίνακα στο τετράδιό σας, να συμπληρώσετε τα κενά του, χρησιμοποιώντας τους κατάλληλους τύπους και κάνοντας τους απαραίτητους υπολογισμούς.

Μονάδες 12

Δ2. Αν το 2023 το εργατικό δυναμικό ήταν 800 άτομα και το ποσοστό της ανεργίας 5%, να υπολογίσετε τους απασχολούμενους στην υποθετική οικονομία.

Μονάδες 4

Δ3. Να βρεθεί η πραγματική ποσοστιαία μεταβολή του Α.Ε.Π. μεταξύ των ετών 2022 και 2023, πρώτα σε σταθερές τιμές του 2022 (μον.4) και στη συνέχεια σε σταθερές τιμές του 2023 (μον.4). Τι παρατηρείτε (μον.1);
(Το αποτέλεσμα των υπολογισμών να φτάνει μέχρι ένα δεκαδικό ψηφίο).

Μονάδες 9

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα, **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης**.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΠΕΜΠΤΗ 5 ΙΟΥΝΙΟΥ 2025**

**ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ (Α.Ο.Θ.)**

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

ΘΕΜΑ Α

- A1.** Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας, δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση, τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή τη λέξη **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.
- α.** Το ιδιωτικό αυτοκίνητο μίας οικογένειας είναι καταναλωτικό αγαθό, ενώ το ίδιο αυτοκίνητο, αν ανήκει σε μία εταιρεία, είναι κεφαλαιουχικό αγαθό.
 - β.** Το πραγματικό Α.Ε.Π. μετρά τη χρηματική αξία της παραγωγής μίας οικονομίας σε τρέχουσες τιμές.
 - γ.** Οι εμπορικές τράπεζες επιδιώκουν τη μεγιστοποίηση των κερδών και ταυτόχρονα την ελαχιστοποίηση του κινδύνου τον οποίο αναλαμβάνουν.
 - δ.** Στη φάση της κρίσης, η οικονομία βρίσκεται στην κορυφή του κύκλου, δηλαδή στο τελευταίο στάδιο της ανοδικής της πορείας.
 - ε.** Αντίστροφα προοδευτικός φόρος είναι εκείνος του οποίου ο φορολογικός συντελεστής αυξάνεται, καθώς αυξάνεται η φορολογική βάση.

Μονάδες 15

A2. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό καθεμίας από τις παρακάτω προτάσεις και, δίπλα στον αριθμό, το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

1. Αν το Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές ήταν 10.000 χρηματικές μονάδες το έτος 2023 και ο Δείκτης Τιμών (Δ.Τ.) για το ίδιο έτος ήταν 100, τότε το Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές ήταν:

- α. 100 χρηματικές μονάδες
- β. 10.000 χρηματικές μονάδες
- γ. 10.100 χρηματικές μονάδες
- δ. 1.000.000 χρηματικές μονάδες

2. Σε μία οικονομία ο πληθυσμός είναι 10.000 άτομα. Οι απασχολούμενοι είναι 6.000 άτομα και οι άνεργοι είναι 3.000 άτομα. Ο οικονομικά μη ενεργός πληθυσμός είναι:

- α. 1.000 άτομα
- β. 7.000 άτομα
- γ. 4.000 άτομα
- δ. 100 άτομα

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ Β

B1. α. Να περιγράψετε τις συνέπειες του πληθωρισμού στα σταθερά χρηματικά εισοδήματα. (μον. 15)

β. Από τα είδη ανεργίας να περιγράψετε την ανεργία τριβής. (μον. 10)

Μονάδες 25

ΘΕΜΑ Γ

Ένα άτομο Α κάνει κατάθεση όψεως σε μία εμπορική τράπεζα ύψους 100.000 ευρώ. Από τα χρήματα αυτά η τράπεζα δανειοδοτεί το άτομο Β, που με τη σειρά του ανοίγει λογαριασμό όψεως στην ίδια τράπεζα.

Από την κατάθεση όψεως του Β, η τράπεζα δανειοδοτεί το άτομο Γ, το οποίο καταθέτει στην ίδια τράπεζα όλο το ποσό σε λογαριασμό ταμιευτηρίου.

- Γ1.** Αν το ποσοστό των ρευστών διαθεσίμων είναι 10%, ποια είναι η ποσότητα χρήματος που δημιουργήσε η εμπορική τράπεζα;

Μονάδες 10

- Γ2.** Αν το ποσοστό των ρευστών διαθεσίμων αυξηθεί σε 20%, ποια είναι η νέα ποσότητα χρήματος που δημιουργείται από την εμπορική τράπεζα (μον. 8) και πόσο μεταβάλλεται η ποσότητα χρήματος που δημιουργεί η εμπορική τράπεζα; (μον. 4)

Μονάδες 12

- Γ3.** Να αναφέρετε, ονομαστικά, τις τρεις βασικές λειτουργίες του χρήματος που το καθιστούν απαραίτητο για την οικονομική οργάνωση της κοινωνίας.

Μονάδες 3

ΘΕΜΑ Δ

Σε μία υποθετική οικονομία, η οποία χρησιμοποιεί δεδομένη τεχνολογία και απασχολεί πλήρως και αποδοτικά (ορθολογικά) όλους τους παραγωγικούς συντελεστές της, παράγονται δύο μόνο αγαθά, τα Χ και Ψ.

Συνδυασμοί	Αγαθό Χ	Αγαθό Ψ	Κόστος ευκαιρίας του Χ σε όρους Ψ	Κόστος ευκαιρίας του Ψ σε όρους Χ
A	2.000	;		
			;	;
B	800	4.800		
			;	;
Γ	0	;		

Δ1. Αφού μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παραπάνω πίνακα, να συμπληρώσετε τα έξι (6) κενά με το ερωτηματικό, κάνοντας τους αναγκαίους υπολογισμούς.

Να λάβετε υπόψη σας ότι:

- Όταν η οικονομία παράγει 2.000 μονάδες του αγαθού Χ, τότε όλοι οι παραγωγικοί συντελεστές απασχολούνται στην παραγωγή του αγαθού Χ.
- Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Ψ σε όρους Χ μεταξύ των συνδυασμών Β και Γ εκφράζεται με θυσία 1 μονάδας του αγαθού Χ για την παραγωγή 2 μονάδων του αγαθού Ψ.
- Το κόστος ευκαιρίας του αγαθού Χ σε όρους Ψ μεταξύ των συνδυασμών Β και Α εκφράζεται με θυσία 8 μονάδων του αγαθού Ψ για την παραγωγή 2 μονάδων του αγαθού Χ.

Μονάδες 6

Δ2. Να υπολογίσετε πόσες μονάδες του αγαθού Χ θα θυσιαστούν, για να παραχθούν οι 1.000 τελευταίες μονάδες του αγαθού Ψ.

Μονάδες 8

Δ3. Να βρείτε με τη βοήθεια του κόστους ευκαιρίας αν ο συνδυασμός Ζ ($X=900$, $\Psi=4.300$) είναι εφικτός, μέγιστος ή ανέφικτος (απαιτείται να γίνουν οι κατάλληλοι υπολογισμοί).

Μονάδες 7

- Δ4.** Το έτος 2023 η υποθετική οικονομία παράγει τον συνδυασμό Β. Αν η τιμή του αγαθού Χ το αντίστοιχο έτος ήταν 3 χρηματικές μονάδες και το Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές το ίδιο έτος ήταν 21.600 χρηματικές μονάδες, να υπολογίσετε την τιμή του αγαθού Ψ.

Μονάδες 4

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Δεν επιτρέπεται να γράψετε** καμιά άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα, **μόνο με μπλε ή μόνο με μαύρο στυλό ανεξίτηλης μελάνης**.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Ώρα δυνατής αποχώρησης: **10.00 π.μ.**

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ